

prima instanță: E. Buzu
instanța de apel: N. Cernat, L. Bulgac, A. Pahopol
instanța de recurs: V. Doagă, Iu. Oprea, G. Stratulat, D. Mardari,
A. Cobăneanu

nr. 2rhc-27/17

ÎNCHEIERE

05 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Ala Cobăneanu

examinând cererea de revizuire depusă de către Primarul orașului Orhei și
Consiliul orașenesc Orhei

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Camerei de Licențiere de
pe lângă Ministerul Economiei al Republicii Moldova împotriva Societății cu
Răspundere Limitată „Cariera Ivanos” cu privire la retragerea licenței

împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 27 ianuarie 2016, prin care
a fost respins recursul declarat de Camera de Licențiere de pe lângă Ministerul
Economiei al Republicii Moldova și menținută decizia Curții de Apel Chișinău din
15 septembrie 2015 și hotărârea Judecătoriei Orhei din 18 februarie 2015

constată:

La 13 octombrie 2014, Camera de Licențiere de pe lângă Ministerul
Economiei al RM a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Cariera
Ivanos” cu privire la retragerea licenței.

În motivarea acțiunii a invocat că în baza deciziei privind reperfectarea
licenței nr. 3633 din 15 noiembrie 2010, SRL „Cariera Ivanos” este titularul
licenței seria A MMII nr. 038506 din 12 iulie 2010 pentru genul de activitate –
extragerea substanțelor minerale utile.

Sușține că urmare a efectuării controlului planificat (actul de control
nr. 04/40 din 18 februarie 2014), s-a constatat că SRL „Cariera Ivanos”, în cadrul
desfășurării activității licențiate, a încălcat prevederile art. 29 și 36 Cod funciar,
art. 4 alin. (3) lit. a) și art. 5 alin. (1) din Legea cadastrului bunurilor imobile,
art. 11 alin. (1) și alin. (7) lit. a) din Legea securității și sănătății în muncă, art. 10
alin. (3) lit. c) și art. 11 alin. (5) din Legea privind securitatea industrială a
obiectelor industriale periculoase.

Cu referire la prevederile art. 7 alin. (2) lit. d) și art. 19 alin. (8), (9), (10) din Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, menționează reclamantul că a emis Prescripția nr. 04/70 din 01 aprilie 2014 privind lichidarea încălcărilor ce țin de condițiile de licențiere, prin care titularul de licență a fost obligat să-și conformeze activitatea prevederilor actelor legislative în vigoare, solicitând în acest sens, informarea în scris până la 01 iulie 2014 despre remedierea încălcărilor depistate și anume, schimbarea destinației terenului, înregistrarea terenului în Registrul Bunurilor Imobile conform destinației modificate, atestarea unui specialist în domeniul protecției muncii, atestarea unui specialist în domeniul securității industriale.

Relatează că ulterior, prin intermediul Cancelariei Camerei de Licențiere a parvenit informarea din partea titularului de licență despre remedierea încălcărilor depistate, fără a fi anexate careva materiale care ar dovedi faptul înlăturării încălcărilor constatate.

Astfel, remarcă că SRL „Cariera Ivanos” nu a înlăturat încălcările din prescripția nr. 04/70 din 01 aprilie 2014, motiv pentru care autoritatea de licențiere, repetat, a emis Prescripția nr. 04/187 din 01 iulie 2014 cu privire la lichidarea încălcărilor condițiilor de licențiere, avertizând despre posibila retragere a licenței, dacă încălcările menționate nu vor fi lichidate până la 01 octombrie 2014.

Indică că la 03 octombrie 2014, titularul de licență SRL „Cariera Ivanos” a depus scrisoare de informare referitor la Prescripția nr. 04/187 din 01 iulie 2014, anexând scrisoarea nr. 36/09.2644 din 17 septembrie 2014.

Afirmă că titularul de licență nu a înlăturat încălcările depistate, depășind totodată și termenul indicat în Prescripția nr. 04/187 din 01 iulie 2014.

Menționează că, având la bază cele relatate și prevederile art. 17 alin. (3) din Legea privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, art. 7 alin. (2) lit. a), art. 21 alin. (2) lit. f) și alin. (6) din Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, Camera de Licențiere a emis Decizia nr. 306 din 08 octombrie 2014 privind retragerea licenței seria A MMII nr. 038506 din 12 iulie 2010 eliberată SRL „Cariera Ivanos” pentru genul de activitate – extragerea substanțelor minerale utile.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 166, 167, 343¹-343⁴ CPC, art. 17 alin. (3) Legea cu privire la principiile de reglementare a activității de întreprinzător, art. 7 alin. (2) lit. a), art. 21 alin. (2) lit. f) și alin. (6) Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, Hotărârii Guvernului nr. 779 din 27 noiembrie 2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Camerei de Licențiere.

Solicită admiterea acțiunii, retragerea licenței seria A MMII nr. 038506 din 12 iulie 2010 eliberată SRL „Cariera Ivanos” pentru genul de activitate – extragerea substanțelor minerale utile, obligarea SRL „Cariera Ivanos” să depună formularul licenței retrase în decurs de 10 zile lucrătoare de la data emiterii deciziei de retragere.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei din 18 februarie 2015 a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2015 a fost respins apelul declarat de Camera de Licențiere de pe lângă Ministerul Economiei al RM și menținută hotărârea primei instanțe.

La 19 octombrie 2015, prin intermediul Oficiului Poștal, Camera de Licențiere de pe lângă Ministerul Economiei al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 ianuarie 2016, a fost respins recursul declarat de Camera de Licențiere de pe lângă Ministerul Economiei al Republicii Moldova și menținută decizia Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2015 și hotărârea Judecătoriei Orhei din 18 februarie 2015.

La 24 februarie 2017, Primarul orașului Orhei și Consiliul orășenesc Orhei au depus cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de recurs, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 27 ianuarie 2016, a deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2015 și a hotărârii Judecătoriei Orhei din 18 februarie 2015, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță în alt complet de judecători.

În motivarea cererii de revizuire au invocat ca temei de revizuire prevederile art. 449 alin. (1) lit. b) și c) CPC.

Menționează că la judecarea prezentei cauze SRL „Cariera Ivanos” a procedat cu rea-credință și a indus instanța în eroare, tăinuind faptul că nu are niciun titlu de posesie valabil asupra terenului nr. cadastral 6401403.333, proprietatea autorității publice locale or. Orhei, și că acesta folosește terenul în mod nelegitim și în mod intenționat îl exploatează contrar destinației stabilite.

Subliniază că hotărârea Guvernului nr. 862 din 14 august 1998 prevede atribuirea în folosință a terenului deteriorat artificial în scop de recultivare și folosirea conform destinației agricole, și nici într-un caz pentru extragerea zăcămintelor.

Relevă că prin hotărârea Guvernului nr. 862 din 14 august 1998 a fost aprobată atribuirea terenului în mod impersonal, fără numirea posesorului concret căruia i se atribuie în folosință terenul, lăsând soluționarea acestei întrebări în competența autorității locale din or. Orhei, care exercită funcția proprietarului terenului.

Evidențiază că autoritatea publică locală a or. Orhei, inițial terenul a atribuit în posesia ÎI „I. Balaban” (reorganizată ulterior în SRL „Cariera Ivanos”) prin decizia Primăriei orașului Orhei nr. 11.10.7 din 20 noiembrie 1997 pentru efectuarea lucrărilor de recultivare a carierei „Ivanos” și nu pentru extragerea zăcămintelor, deoarece extragerea zăcămintelor a fost oprită în cariera în anii 1980 reieșind din considerentele de securitate, cariera amenința integritatea clădirilor raioanelor industriale și locative alăturate carierei.

Explică că având obligația de a efectua lucrările de recultivare a teritoriului carierei „Ivanos” pentru a-1 folosi în scopuri agricole, ÎI „I. Balaban” nici nu a început executarea lucrărilor respective, fapt ce se atestă prin actul interdepartamental de examinare a terenurilor deteriorate din 28 mai 2002, potrivit

căruia s-a constatat că lucrările de recultivare nu au fost efectuate și efectuarea acestora nici nu a fost pregătită.

Indică că prin decizia Consiliului or. Orhei din 10 decembrie 2002 a fost dispusă retragerea din folosință ÎI „I. Balaban” (al cărei succesor în drepturi este SRL „Cariera Ivanos”) a terenului zonei carierei „Ivanos”. Prin urmare, consideră că și-a pierdut valabilitatea și încuviințarea transmiterii terenului pentru recultivare exprimată în hotărârea Guvernului nr. 862 din 14 august 1998, titlul de posesie încetând de drept din momentul retragerii terenului din folosință ÎI „I. Balaban” (al cărei succesor în drepturi este SRL „Cariera Ivanos”) de către autoritatea publică locală a or. Orhei.

Obiectează că terenul dat în mod abuziv a fost reținut în posesia ÎI „I. Balaban” care pe parcursul mai multor ani a cunoscut că nu are niciun titlu de posesie valabil asupra terenului în cauză și îl exploatează contrar destinației pentru care terenul a fost atribuit, dar prelungea extragerea zăcămintelor pe acest teren fără titlu de posesie și contrar destinației stabilite.

Remarcă că pe parcursul anilor de posesie nelegitimă asupra terenului SRL „Cariera Ivanos” nu a achitat vreo plată Primăriei or. Orhei pentru folosirea terenului litigios, prin ce a cauzat prejudicii esențial bugetului orășenesc.

Notează că prin decizia Consiliului or. Orhei nr. 9.36 din 09 decembrie 2016, s-a reconfirmat retragerea terenului cu nr. cadastral 6401403333 din folosința SRL „Cariera Ivanos” și că a fost depusă acțiune în instanța de judecată cu privire la revendicarea terenului de la posesorul nelegitim SRL „Cariera Ivanos” și încasarea pagubelor materiale.

Menționează că în prezent a fost inițiată procedura de elucidare a circumstanțelor emiterii de către Serviciul Relații Funciare și Cadastru al Consiliului raional Orhei a scrisorii nr. 36/09.2644 din 17 septembrie 2014, prin care ar atesta conform documentației de evidență cadastrală cariera „Ivanos”, cu suprafața totală de 44 ha, ar fi făcut parte din proprietate publică a statului și ar fi avut menirea de extragere a pietrei, ceea ce consideră că nu corespunde realității.

Mai explică că instanței de judecată nu s-a adus la cunoștință existența actelor de control emise de organele de control cu privire la constatarea permanentă a problemei de utilizare a terenului contrar destinației de către ÎI „I. Balaban” ori SRL „Cariera Ivanos”.

Consideră că relevanță în acest caz are hotărârea Parlamentului nr. 21 din 28 aprilie 2005 privind rezultatele controlului asupra gestionării unor resurse naturale în anul 2003 și parțial, în anul 2004, Monitorul Oficial Nr. 126-130 din 11 august 2006, potrivit căreia s-a constatat că ignorând prevederile pct. 1 din hotărârea Guvernului „Cu privire la atribuirea terenurilor” nr. 862 din 14 august 1998, în anul 2003, ÎI „I. Balaban” nu a recultivat terenul cu suprafața de 42,4 ha, atribuit în folosință din fondul de rezervă al primăriei Orhei (din zona carierei „Ivanos”).

Mai menționează că potrivit hotărârii Curții de Conturi nr. 55 din 24 decembrie 2009 privind Raportul auditului gestiunii resurselor naturale subterane în anii 2007-2008, Monitorul Oficial nr.182-189 din 28 septembrie 2010, prin care s-a constatat că ÎI „I. Balaban” a admis mai multe abateri de la

prevederile legale și anume nu a respectat decizia Primăriei or. Orhei din 20 noiembrie 1997 și nu a recultivat terenurile din zona carierei „Ivanos”, cu suprafața de 38,8 ha, în termen de 10 ani și că în perioada anilor 2007-2008 ÎI „I. Balaban” (r-nul Orhei) a calculat impozitul funciar în sumă de 29,3 mii lei, dar a indicat incorect suma respectivă ca înlesnire fiscală acordată, ca rezultat neachitând impozitul calculat.

Cu referire la prevederile art. 29 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și prevederile art. 9 alin. (1), art. 4 alin. (1) din Legea nr. 121-XVI din 04 mai 2007 privind administrarea și dețizarea proprietății publice, consideră că Primarul orașului Orhei și Consiliul orășenesc Orhei sunt îndreptățiți de a înainta prezenta cerere de revizuire.

Obiectează că pricina în cauză a fost soluționată în absența reprezentanților autorităților publice locale al or. Orhei și că rezultatele pricinii prezente ating nemijlocit interesele colectivității or. Orhei, prezentate în persoana Consiliului și Primarului or. Orhei, în situația în care aceste structuri au fost în imposibilitate să prezinte probe relevante pentru examinarea cauzei privind încălcările comise de SRL „Cariera Ivanos”.

La 31 martie 2017, SRL „Cariera Ivanos” a depus referință la cererea de revizuire depusă de către Primarul orașului Orhei și Consiliul orășenesc Orhei, prin care a solicitat respingerea cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă și tardivă.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) CPC după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite unul din următoarele acte de dispoziție: a) încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 451 CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447 CPC, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 CPC și anexându-se probele ce le confirmă.

La caz, se constată că revizuenții, cu referire la dispozițiile art. 449 lit. b) și c) CPC, au prezentat în susținerea cererii de revizuire interpelarea Viceprimarului orașului Orhei nr. 02/1-7e-127 din 27 ianuarie 2017 către Camera de Licențiere a Republicii Moldova, răspunsul Camerei de Licențiere a Republicii Moldova nr. 01/285 din 17 februarie 2017, decizia Consiliului Orhei nr. 31.16.2 din 10 decembrie 2002, decizia Consiliului orășenesc Orhei nr. 9.36 din 09 decembrie 2016, decizia Primăriei orașului Orhei nr. 11.10.7 din 20 noiembrie 1997, actele privind conservarea carierei „Ivanos”, extrasul din Registrul bunurilor imobile din 16 februarie 2017, copia cererii de chemare în judecată a Consiliului orășenesc Orhei cu privire la revendicarea terenului, hotărârea Curții de Conturi nr. 55 din 24 decembrie 2009 privind raportul auditului gestiunii resurselor naturale subterane în anii 2007-2008, hotărârea Parlamentului nr. 21 din 28 aprilie 2005 privind rezultatele controlului asupra gestionării unor resurse naturale în anul 2003 și parțial în anul 2004.

În conformitate cu art. 449 lit. c) CPC revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

În interpretarea corectă a prevederilor art. 449 lit. c) este important de constatat dacă persoana care consideră că nu a fost implicată în proces este subiect al raportului material litigios.

În acest sens, revizuentul trebuie să prezinte probe pertinente și concludente care ar confirma încălcarea drepturilor sale prin adoptarea hotărârii, revizuirea căreia se solicită, iar instanța urmează să constate dacă prin hotărârea supusă revizuirii, persoanei neimplicate în proces, i-au fost încălcate careva drepturi.

La caz, instanța conchide că în cererea de revizuire depusă de către Primarul orașului Orhei și Consiliul orășenesc Orhei nu au fost atașate careva probe ce ar confirma sau ar indica în mod sugestiv drepturile căror persoane neimplicate în proces au fost încălcate, prin hotărârile judecătorești revizuirea căror se solicită.

În altă ordine de idei se va menționa că litigiul în cauză este retragerea licenței seria A MMII nr. 038506 din 12 iulie 2010 eliberată SRL „Cariera Ivanos” pentru genul de activitate – extragerea substanțelor minerale utile, la cererea de chemare în judecată a Camerei de Licențiere a Republicii Moldova, iar chestiunea cu privire la revendicarea terenului, după cum au menționat și revizuienții, constituie obiect al unui alt litigiu într-o altă cauză civilă.

În asemenea împrejurări, nefiind confirmată existența temeiului prevăzut la art. 449 lit. c) CPC, la caz nu poate fi reținut nici motivul invocat în cererea de revizuire în baza temeiul lit. b) al art. 449 CPC.

Or, dispozițiile art. 447 CPC indică expres persoanele care sunt în drept să depună cerere de revizuire și anume: a) părțile și alți participanți la proces; b) persoanele care nu au participat la proces, dar care sânt lezate în drepturi prin hotărârea, încheierea sau decizia judecătorească; c) Agentul guvernamental, în cazurile prevăzute la art. 449 lit. g) și h).

Drept urmare, se va remarca că admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 03 martie 2009 în cazul Eugenia și Doina Duca contra Moldovei, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Primarul orașului Orhei și Consiliul orașenesc Orhei împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 27 ianuarie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Camerei de Licențiere de pe lângă Ministerul Economiei al Republicii Moldova împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Cariera Ivanos” cu privire la retragerea licenței.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Ala Cobăneanu